

Działania, jakie MRiRW podejmuje, aby pomóc rolnikom, których gospodarstwa zlokalizowane są na terenie występowania ASF

lek. wet. Wojciech Trybowski,
Pomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii
21 listopada 2017 r.

Źródła prawa

- Dyrektywa Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. – zasady zwalczania afrykańskiego pomoru świń
- Decyzja wykonawcza Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. – restrykcje handlowe
- Decyzja Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. - podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (zasady zwalczania)
- Rozporządzenie MRiRW z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (restrykcje handlowe)
- Rozporządzenie MRiRW z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia w 2017 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”
- Rozporządzenie MRiRW z 21 października 2010 w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny
- Rozporządzenie MRiRW z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r.
(Dz. U. poz. 1378)

„Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się
afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018

Wymagania dotyczące bioasekuracji:

- 1) zabezpieczenie gospodarstwa, w którym są utrzymywane świny w systemie otwartym, podwójnym ogrodzeniem, o co najmniej 1,5 m wysokości, na podmurówce lub z wkopanym krawężnikiem;
- 2) wdrożenie programu monitorowania i zwalczania gryzoni;
- 3) przeprowadzanie okresowych zabiegów dezynsekcji (od kwietnia do listopada każdego roku);
- 4) prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń, które wjeżdżają na teren gospodarstwa, oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny;
- 5) zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świny, przed dostępem zwierząt domowych;

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r.
(Dz. U. poz. 1378)

„Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się
afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018

Wymagania dotyczące bioasekuracji:

- 6) utrzymywanie świń w gospodarstwach w zamkniętych pomieszczeniach, z wyjątkiem świń utrzymywanych w systemie otwartym;
- 7) zapewnienie aby:
 - a) osoby mające kontakt ze świnią w gospodarstwie nie utrzymywały własnych świń poza tym gospodarstwem oraz nie zajmowały się dodatkowo obsługą świń w innych gospodarstwach,
 - b) do budynków, w których są utrzymywane świny, nie wchodziły osoby postronne,
 - c) osoby przebywające w budynkach inwentarskich używały odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego;

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r. (Dz. U. poz. 1378)

„Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018

Wymagania dotyczące bioasekuracji:

- 8) posiadanie w gospodarstwie, w którym są utrzymywane świny, pisemnego planu bioasekuracji obejmującego:
 - a) dokumentację przestrzegania wymagań określonych w akapicie pierwszym w pkt 2–4,
 - b) rejestr produktów biobójczych używanych w gospodarstwie,
 - c) program czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu mającego kontakt ze świnią,
 - d) zasady używania oraz czyszczenia i dezynfekcji odzieży ochronnej i obuwia, o których mowa w akapicie pierwszym w pkt 7 lit. c;
- 9) zabezpieczenie budynków inwentarskich oraz budynków i miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m na całej długości, związanym na stałe z podłożem, wykluczającym dostęp wolnożyjących dzików na teren gospodarstwa. Wymagania są spełnione także wtedy gdy całe siedlisko jest ogrodzone w wyżej określony sposób;
- 10) utrzymywanie świń w gospodarstwie w budynkach, w których nie są jednocześnie utrzymywane inne zwierzęta gospodarskie kopytne.

Program rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie zwierząt z gatunku świnia (*sus scrofa*)

- ARiMR wypłaca rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymywanie w gospodarstwie zwierząt z gatunku świnia (*sus scrofa*) objętych programem bioasekuracji.
- Posiadacze utrzymujący świnie na obszarach objętych programem bioasekuracji, mogą ubiegać się o wypłatę rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie w gospodarstwie zwierząt z gatunku świnia w okresie obowiązywania programu, tj. do końca 2018 r.

Program rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie zwierząt z gatunku świnia (*sus scrofa*)

PODLASKIE		MAZOWIECKIE	
POWIAT	GMINA	POWIAT	GMINA
AUGUSTOWSKI	Sztabin i Bargłów Kościelny	ŁOSICKI	Husław, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice
BIAŁOSTOCKI	Michałow, Zabłudów, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady		
BIELSKI	Orla, Bielsk Podlaski, Boćki	SIEDLECKI	Korczew
GRAJEWSKI	Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz i Radzilów		
HAJNOWSKI	Białowieża, Czyże, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremcha	LUBELSKIE	
KOLNEŃSKI	Grabowo i Stawiski	POWIAT	GMINA
MONIECKI	Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzciannie, Krypno, Knyszyn i Jasionówka	BIALSKI	Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie, Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski
ŁOMŻYŃSKI	Przytuły, Jedwabne i Wizna	BIAŁA PODLASKA	
SOKÓLSKI	Korycin i Suchowola		
SIEMIATYCKI	Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn i Dziadkowice		
WYSOKOMAZOWIECKI	Kobylin-Borzymy		
ZAMBROWSKI	Rutki		

Program rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie zwierząt z gatunku świnia (*sus scrofa*)

Warunki przystąpienia do programu:

- złożenie **oświadczenia** do powiatowego lekarza weterynarii w terminie do dnia 14 sierpnia 2017 r., **że gospodarstwo nie spełni wymagań określonych w programie bioasekuracji**
- **wykonanie decyzji** powiatowego lekarza weterynarii nakazującej **zabicie świń** utrzymywanych w gospodarstwie lub **poddanie ich ubojowi** oraz **zakazującej wprowadzania** do gospodarstwa i **utrzymywania** w nim zwierząt z gatunków wrażliwych przez okres obowiązywania programu bioasekuracji, tj. **do 31 grudnia 2018 r.**

Pomoc na refundację do 50 % wydatków poniesionych na dezynfekcję i ochronę przed ASF

- Agencja udziela **corocznie pomocy finansowej**, producentowi rolnemu który w latach 2015-2018 **prowadził, co najmniej przez rok, gospodarstwo** w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, **w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*sus scrofa*)**, położone **na obszarze określonym** w § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia **"Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń" na lata 2015-2018** (Dz. U. poz. 517 oraz z 2016 r. poz. 679 i 1153).

Pomoc na refundację do 50 % wydatków poniesionych na dezynfekcję i ochronę przed ASF

- Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie i jest udzielana, w formie **refundacji wydatków dla producentów rolnych** będących rolnikami ryczałtowymi w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług - według ceny brutto, a dla pozostałych producentów rolnych - według ceny netto, **poniesionych od dnia wprowadzenia programu bioasekuracji** do dnia złożenia wniosku.

Pomoc na refundację do 50 % wydatków poniesionych na dezynfekcję i ochronę przed ASF

- Zgodnie z ogłoszonym naborem od 26.09.2017 r. do 17.10.2017 r. producenci rolni, którzy w latach 2015 - 2018 przez co najmniej rok utrzymywali świnie w gospodarstwach położonych na obszarze województw składali wnioski o udzielenie pomocy:
- **1) podlaskie**, w powiatach: sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny, augustowskim w gminach Lipsk, Płaska, Sztabin i Bargłów Kościelny, białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo, Zabłudów, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady, sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka, Szudziałowo, Korycin i Suchowola, hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremcha, wysokomazowieckim w gminie Kobylin-Borzemy, zambrowskim w gminie Rutki, monieckim w gminach Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, Krypno, Knyszyn i Jasionówka, grajewskim w gminach Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz i Radziłów, bielskim w gminach Orla, Bielsk Podlaski i Boćki, siemiatyckim w gminach Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn i Dziadkowice, kolneńskim w gminach Grabowo i Stawiski, łomżyńskim w gminach Przytuły, Jedwabne i Wizna,
- **2) mazowieckie**, w powiatach: łosickim w gminach Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice, siedleckim w gminie Korczew,
- **3) lubelskie**, w powiatach: bialskim w gminach Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie, Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski, Biała Podlaska

Pomoc na refundację do 50 % wydatków poniesionych na dezynfekcję i ochronę przed ASF

Pomoc przeznaczona jest na refundację do 50% wydatków poniesionych na:

- 1. zakup mat dezynfekcyjnych;
- 2. zakup sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- 3. zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- 4. zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt domowych.

Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej

- O pomoc na "**Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej**" finansowane z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 mogli ubiegać się rolnicy, którzy prowadzą **chów lub hodowlę co najmniej 300 sztuk świń na terenach objętych ASF** (afrykańskim pomorem świń).
- 27 października 2017 r. zakończony nabór, **blisko 30 mln zł** przewidywanego wsparcia
- W ramach tego wsparcia rolnicy mogli otrzymać dofinansowanie na wykonanie **ogrodzenia chlewni** czy **utworzenie lub zmodernizowanie niecki dezynfekcyjnej**. Wysokość pomocy wynosi 100 tys. zł i nie może przekroczyć 80 proc. kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc na wyrównanie ceny sprzedaży trzody chlewnej z terenów objętych ASF

- Zarządzenie Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie wprowadzenia Warunków udziału w mechanizmie **"Pomoc z tytułu wyrównywania ceny sprzedaży świń z przeznaczeniem do uboju w ramach nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej"**
- Nabór wniosków o udzielenie pomocy z tytułu wyrównania ceny sprzedaży świń (strefa objęta restrykcjami ASF), których sprzedaż nastąpiła w okresie od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r., prowadzony był w terminie od dnia 8 września 2017 r. do dnia 12 września 2017 r.

"Restrukturyzację małych gospodarstw"

- Od 29 czerwca do 28 lipca 2017 r. rolnicy z terenów objętych afrykańskim pomorem świń (ASF) mogli składać w Oddziałach Regionalnych ARiMR wnioski o przyznanie pomocy finansowej na "Restrukturyzację małych gospodarstw" w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.
- O takie wsparcie mogą starać się rolnicy, posiadający gospodarstwa rolne o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 10 tys. euro, położone na obszarach objętych ASF, którzy zdecydują się na zaprzestanie chowu i hodowli świń.
- Żeby ubiegać się o taką pomoc trzeba było podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik lub małżonek rolnika nieprzerwanie przez co najmniej 24 miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy i w tym okresie nie można prowadzić innej działalności gospodarczej.
- Ponadto o takie wsparcie może starać się rolnik, jeżeli nie przyznano i nie wypłacono mu rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymywanie świń w gospodarstwie
- Wysokość wsparcia wynosi 60 tysięcy zł (jednak nie więcej niż równowartość 15 tys. euro) i płaćta jest w II transzach - najpierw 80 proc. pomocy, a pozostałe 20 proc. po realizacji założonej w biznesplanie inwestycji.

Wsparcie dla rolników z obszarów objętych ASF na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej.

- Nabór wniosków przeprowadzony był w terminie od dnia 29 czerwca do dnia 28 lipca 2017 r.
- W ramach przedmiotowego instrumentu wsparcia, pomoc przyznaje się na operacje związane z rozpoczynaniem pozarolniczej działalności gospodarczej oraz zaprzestaniem chowu i hodowli świń na obszarach wiejskich, na których są położone gospodarstwa, w których jest prowadzony chów lub hodowla świń, wymienionych w części I, II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE

Wsparcie dla rolników z obszarów objętych ASF na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przedmiotową pomoc przyznaje się m.in., jeżeli:

- beneficjent od 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu szkół i placówek publicznych;
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje rolnik, małżonek rolnika lub domownik rolnika ma wielkość ekonomiczną nie większą niż 15 000 euro. W zakresie tego naboru, przy ustalaniu wielkości produkcji w gospodarstwie (SO), w przypadku produkcji zwierzęcej nie uwzględnia się świń;
- w roku złożenia wniosku lub co najmniej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy przyznano rolnikowi albo jego małżonkowi, albo współposiadaczowi gospodarstwa jednolitą płatność obszarową, na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, do użytków rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa.

Punkty informacyjne w sprawie ASF

W **Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi** oraz **Głównym Inspektoracie Weterynarii**, w godzinach pracy urzędu, czynne są punkty kontaktowe w sprawie informacji dotyczących afrykańskiego pomoru świń (ASF).

- tel. (22) 623-25-43 - Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii
- tel. (22) 623 17-97 - Główny Inspektorat Weterynarii
- tel. (22) 623-13-31 - Centrum Zarządzania Kryzysowego MRiRW
- e-mail: czk.mrirw@minrol.gov.pl

Zmiany w przepisach prawa

- Ustawa z dnia 23 września 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 1605)
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt
- Ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

Zmiany w przepisach prawa

W dniu 27 października br. ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, Dz.U. poz. 1770.

Zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem nakazuje się zaopatrywanie świń przemieszczanych do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w jedno ze świadectwo zdrowia, wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii w na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń,

- świadectwo zdrowia dla świń z siedzib stad/ punktów skupu/ obiektów pośrednika/ targów do rzeźni, tj. Świadectwo zdrowia świń pochodzących ze stad urzędowo wolnych od wirusa choroby Aujeszkyego, zlokalizowanych na obszarze nie objętym restrykcjami w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń lub punktów skupu/obiektów pośrednika lub targów położonych na tym obszarze i przemieszczanych **do rzeźni** lub podmiotu gospodarczego w rozumieniu art.2 lit.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1099/2009 położonych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej,

Świadectwo zdrowia ważne jest przez 48 godzin od daty wystawienia świadectwa.

- dotychczas obowiązujące świadectwo zdrowia dla świń w ramach programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszkyego, przemieszczenia inne niż do rzeźni, tj. Świadectwo zdrowia dla świń wprowadzanych do stad, punktów kopulacyjnych i punktów skupu oraz na targi, pokazy, wystawy, konkursy.

Świadectwo zdrowia jest ważne przez 10 dni od daty wystawienia świadectwa

Działania IW

- wzmocnienie środków **bioasekuracji** na drogowych **przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą**
 - wyłożenie mat dezynfekcyjnych
 - **oczyszczanie i dezynfekcja środków transportu** przeznaczonych do przewozu zwierząt wjeżdżających na terytorium Polski
- Zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików
- W 2017 plan: zakup 5 kontenerów.
- Liczba chłodni zakupionych przez IW (2016) w województwach:
 - podlaskim – 50 (+76 chłodni KŁ)
 - mazowieckim – 20 (+ 8 chłodni KŁ)
 - lubelskim – 38 (+24 chłodnie KŁ)
 - warmińsko-mazurskim – 4

Działania IW

- Sfinansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików, które następnie będą podlegały uśmierceniu

Cele:

- odławianie, a następnie uśmiercania watah (stad) dzików
- sprawdzanie wielkości migracji dzików z terytorium Białorusi i ich ewentualnego zarażenia wirusem ASF;
- ocena szerzenia się wirusa ASF w obrębie watah dzików

Działania IW

- Odstrzał sanitarny dzików
- Stawki wypłacane za odstrzelonego dzika w ramach umowy zawartej pomiędzy PLW a dzierżawcą lub zarządcę obwodu łowieckiego:
 - 1) 292 zł brutto – na obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia;
 - 2) 238 zł brutto – na obszarze ochronnym;
 - 3) 200 zł brutto – na pozostałym obszarze, na którym prowadzony jest odstrzał sanitarny dzików
- Polowanie na dorosłe samice dzika oraz odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika
- Dopłata 84 zł brutto – za dokonanie odstrzału dorosłej samicy dzika, o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg

Działania IW

- Poszukiwanie i bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików
- myśliwi oraz pracownicy Służby Leśnej mogą przeprowadzać poszukiwanie padłych dzików w strefie WAMTA
- „nagroda finansowa” w wysokości 100 zł brutto dla każdej osoby, która zgłosi organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienie zwłok dzika innych niż dzik zabity w wypadku komunikacyjnym
- → ww. osoba wskazuje miejsce, gdzie znajdują się zwłoki dzika, osobiście lub przekazuje informacje umożliwiające odnalezienie zwłok
- Kampania informacyjna + szkolenia

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

- Na bieżąco w Internecie !!!

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

MIESZKAŃCY WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWINI (ASF) w szybkim tempie dotarł do naszych granic, występuje w państwach graniczących od wschodu z Polską, a także na terenie naszego kraju. Stwierdzono występowanie tej choroby, nie tylko u dzików, ale także u trzody chlewnej. Dodatkowo służby sanitarne Federacji Rosyjskiej podały informacje o stwierdzeniu wirusa w izotkach spożywczych pochodzących od świni, wyprodukowanych przez jednego z największych producentów mięsnych działających na terenie Rosji.

Schemat nr 1.

Mimo, iż wirus ASF nie jest śmiertelny dla człowieka, region w którym zostanie stwierdzona choroba narażony jest na poważne straty ekonomiczne związane z ograniczeniami w obrocie żywnością zwierzęcą, ale przede wszystkim z ograniczeniami w handlu i obrocie wieprzowiną, oraz wszystkimi produktami spożywczymi zawierającymi wieprzowinę. Region występowania ASF narażony jest także na poważne ograniczenia w ruchu osobowym i samochodowym.

I. Co to jest Afrykański pomór świni?

Wyjątkowo groźna, nieuleczalna, wysoce zakaźna i zaraźliwa, wirusowa choroba swini domowych oraz dzikich.

podlega obowiązkowi urzędowego zwalczania.

II. Źródła zakażenia wirusem ASF.

Źródłem zakażenia ASF mogą być świnię domowe, świnię dzikie, ale również mięso pochodzące od zakażonych świni, dzików oraz zakażone produkty wyprodukowane z mięsa chorych świni i dzików.

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

III. Dlaczego wprowadzane są tak duże restrykcje?

Wirus afrykańskiego pomoru świń posiada długą przeżywalność w środowisku, ale co najistotniejsze cechuje się długą przeżywalnością w produktach mięsnych pochodzących od zakażonych świń domowych i dzikich.

Dla przykładu:

PRODUKT	PRZEŻYwalność (dni)
Odkostnione mięso	105
Mięso z kością	105
Mięso mielone	105
Solone mięso odkostnione	112
Suszony mięso odkostnione	300
Suszony mięso z kością	300
Wędzony mięso odkostnione	30
Mięso suszone	1000
Chłodzone mięso odkostnione	110 (5 m-cy)
Chłodzone mięso z kością	110

Każde spożycie mięsa, czy produktu pochodzącego od chorej świni lub dzika, przez inne zwierzę z tego gatunku może spowodować wystąpienie AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWINI

IV. Główne zagrożenie przeniesienia ASF do naszego regionu.

Mimo zwiększonej kontroli służb granicznych, duży ruch turystyczny na terenie Gdańska, w tym osób z za wschodniej granicy, stanowi ryzyko zawleczenia wirusa ASF poprzez produkty żywnościowe przewożone w bagażu podręcznym (patrz schemat nr 1).

Co możemy zrobić aby, zminimalizować ryzyko wystąpienia wirusa afrykańskiego pomoru świń w granicach naszego regionu?

- Nie zamiatamy resztekami żywności miasta, korzystamy z koszy na śmieci, zwracamy na to uwagę innym!!!
- Zwracamy uwagę administratorom budynków i administratorom podległych terenów na skuteczne zabezpieczenie kontenerów na śmieci przed dostępem zwierząt!!!
- Nie dokarmiamy zwierząt dzikich!!!

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

- Wspólnie z Dyrektorem Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, zorganizowano szkolenia i spotkania w oddziałach Powiatowych Ośrodków Doradztwa Rolniczego,

Powiatowi Lekarze Weterynarii przedstawili aktualne zagadnienia związane z wystąpieniem chorób zakaźnych, w związku z czym odbyło się kilkanaście spotkań w ODR, na których poruszono tematykę związaną z ASF tj.,

- objawami choroby,
- bioasekuracją,
- nowelizacją ustawy o *systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt*,
- wprowadzeniem świadectw zdrowia dla świń przemieszczanych do rzeźni;

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

- Przeprowadzono szereg szkoleń dla rolników, myśliwych w trakcie których rozdano ok. 10 tysięcy ulotek informujących o ASF, otrzymanych z GIW;

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

- W każdym z Powiatowych Inspektoratów Weterynarii przeprowadzono szereg szkoleń dla urzędowych lekarzy weterynarii oraz lekarzy weterynarii wolnej praktyki związanych z tematyką ASF;

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

- Pomorski Wojewódzki Lekarz w październiku 2016r. zorganizował konferencję „Afrykański Pomór Świń (ASF) – realne zagrożenie”.
- W seminarium tym obok Inspekcji Weterynaryjnej uczestniczyli Wojewoda Pomorski Dariusz Drelich, Wicemarszałek Pomorski Krzysztof Trawicki oraz reprezentanci starostw, gmin, organizacji rolniczych, Inspekcji Transportu Drogowego, Policji, Straży Granicznej, Izby Celnej, Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego, służb sanitarnych, inspekcji i wydziałów bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego i wielu innych instytucji oraz stowarzyszeń rolniczych, również właściciele zakładów przetwórstwa mięsnego oraz indywidualni rolnicy;

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

- Pomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii oraz Powiatowi Lekarze Weterynarii woj. pomorskiego prowadzą współpracę z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad Gdańsk, Polskim Związkiem Łowieckim, Inspekcją Transportu Drogowego oraz innymi służbami, w zakresie informowania o sytuacji epizootycznej, akcji informacyjnych, postępowaniu z odpadkami ze śmietników oraz postępowaniu w przypadku znalezienia padłych lub chorych dzikich zwierząt;

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

Plakaty informacyjne PL, ENG, RUS

- STACJE BEZNYNOWE
- PRZEJŚCIA GRANICZNE
- SKLEPY WIELKOPOWIERZCHNIOWE

ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ ЛПН, ВЪЕЗЖАЮЩИХ НА ТЕРРИТОРИЮ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА

Гłówny weterynaryjny urzędnik informuje, że w 2014 i 2015 r. w krajach Wschodniej i Połnocno-Wschodniej Europy obserwowano wieloletnie ogniska afrykańskiej choroby świń (AFS). Ponadto, były wykrywane przypadki obecności wirusa AFS w produktach zwierzęcego pochodzenia, wyprodukowanych w trzecich krajach.

W związku z powyższym Główny weterynaryjny urzędnik przypomina o bezwzględnym zakazie na wnoszenie na terytorium UE produktów zwierzęcego pochodzenia.

Wwozzone żywnościowe produkty, zawierające produkty zwierzęcego pochodzenia, mogą zawierać patogeny, wywołujące zakaźne choroby zwierząt, w tym także afrykańską chorobę świń.

Proszymy zadbać o to, aby zakaźne choroby zwierząt nie zostały wprowadzone na terytorium UE!

Что такое африканская чума свиней?

African swine fever (ASF) is a dangerous and highly contagious infectious disease of domestic pigs and wild boars. The incubation period of the ASF virus, spread in the feeding of animals, cattle, food waste and bedding, though not yet acceptable to the ASF virus and the disease does not pose a threat to these animals as yet. However, it needs to be understood that ASF occurrence results in putting a given country at risk of considerable financial losses connected mainly with preventing pigs or pork meat importation to countries free from the disease.

INFORMATION FOR TRAVELLERS ENTERING THE TERRITORY OF THE EUROPEAN UNION

The Chief Veterinary Officer informs that in 2014 and 2015 multiple outbreaks of African swine fever (ASF) were detected in certain Central and Eastern European countries. Moreover, there were also confirmed cases of detection of the ASF virus presence in products of animal origin manufactured in third countries.

Taking the above into account, the Chief Veterinary Officer reminds that there is an absolute ban on bringing products of animal origin to the European Union.

Foodstuffs containing products of animal origin that are brought to the EU may contain pathogens causing infectious animal diseases, including African swine fever.

Do not let infectious animal diseases to be introduced to the territory of the European Union!

What is African swine fever?

African swine fever (ASF) is a dangerous and highly contagious infectious disease of domestic pigs and wild boars. The incubation period of the ASF virus, spread in the feeding of animals, cattle, food waste and bedding, though not yet acceptable to the ASF virus and the disease does not pose a threat to these animals as yet. However, it needs to be understood that ASF occurrence results in putting a given country at risk of considerable financial losses connected mainly with preventing pigs or pork meat importation to countries free from the disease.

INFORMACJA DLA PODRÓŻNYCH WJEZDZAJĄCYCH DO UNII EUROPEJSKIEJ

Główny Lekarz Weterynarii informuje o występowaniu w roku 2014 i 2015 licznych ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF), w państwach Europy Wschodniej i Środkowej oraz przypadkach stwierdzenia obecności wirusa ASF w produktach pochodzenia zwierzęcego wyprodukowanych na terytorium państw trzecich.

W związku z powyższym, Główny Lekarz Weterynarii przypomina o bezwzględnym zakazie przywożenia do UE produktów pochodzenia zwierzęcego.

Przywożona żywność zawierająca produkty pochodzenia zwierzęcego może zawierać patogeny powodujące choroby zakaźne zwierząt, w tym afrykański pomór świń.

Nie pozwólmy, aby zakaźne choroby zwierząt przedostały się do UE!

Czym jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (African swine fever - ASF) to groźna, wysoka śmiertelna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych oraz dzikich. Ważna droga rozprzestrzeniania wirusa ASF jest ukarmienie zwierząt odpadkami żywymi. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, w związku z czym choroba ta nie stanowi zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Jednakże, wystąpienie ASF skutkuje znaczącymi stratami na ogromne skale finansowe związane głównie z całkowitym zablokowaniem możliwości sprzedaży i wywozu świń lub wieprzowiny do krajów wolnych od tej choroby.

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

Pomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii w związku z:

- rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, poz. 1797,
- nowelizacją ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, w szczególności dotyczącą zasad oznakowania świń i terminów na zgłaszanie zdarzeń dotyczących świń do CBD SIRZ ARiMR
- oraz pismem Głównego Lekarza Weterynarii,

polecił Powiatowym Lekarzom Weterynarii przeprowadzić kontrole w podmiotach zajmujących się skupem świń, pośrednictwem w obrocie świniami oraz w rzeźniach świń.

Kontrole objęły weryfikację krzyżową obowiązujących świadectw zdrowia dla świń, dokumentację o której mowa w rozporządzeniu MRiRW z 2008 r. Nr 122, poz. 790, dokumentację, o której mowa w ustawie o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz analizę zgłoszeń zdarzeń świń dokonywanych przez podmioty w CBD SIRZ.

- Wyniki kontroli oraz stwierdzone nieprawidłowości omówione zostały szczegółowo podczas narady z PLW i Inspektorami PIW ds. zdrowia i ochrony zwierząt.

Działania zapobiegające wystąpieniu ASF w woj. pomorskim

**ŚRODKI
DEZYNFEKCYJNE**

- Stałe zabezpieczenie - Magazyny epizootyczne Powiatowych Inspektoratów Weterynarii posiadają na swoim stanie odpowiednią ilość środków dezynfekcyjnych, odzieży jednorazowej oraz innych materiałów potrzebnych w przypadku ewentualnego wystąpienia ASF;

A co robimy kiedy nie zajmujemy się ASF ???

WYKAZ CHOROÓB ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

- 1) pryszczycyca (Foot and mouth disease – FMD);
- 2) pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej (Vesicular stomatitis);
- 3) choroba pęcherzykowa świń (Swine vesicular disease – SVD);
- 4) księgოსusz (Rinderpest);
- 5) pomór małych przeżuwaczy (Peste des petits ruminants – PPR);
- 6) zaraza płucna bydła (Contagious bovine pleuropneumonia – CBPP);
- 7) choroba guzowatej skóry bydła (Lumpy skin disease – LSD);
- 8) gorączka doliny Rift (Rift valley fever);
- 9) choroba niebieskiego języka (Bluetongue);
- 10) ospa owiec i ospa kóz (Sheep pox and goat pox);
- 11) afrykański pomór koni (African horse sickness);
- 12) afrykański pomór świń (African swine fever – ASF);
- 13) klasyczny pomór świń (Classical swine fever – CSF, Hog cholera);
- 14) grypa ptaków (Avian influenza);
- 15) rzekomy pomór drobiu (Newcastle disease – ND);
- 16) wścieklizna (Rabies);
- 17) wąglik (Anthrax);
- 18) gruźlica bydła (Bovine tuberculosis);

WYKAZ CHOROÓB ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

- 19) bruceloza u bydła, kóz, owiec i świń (*B. abortus*, *B. melitensis*, *B. suis*);
- 20) enzootyczna białaczka bydła (Enzootic bovine leucosis – EBL);
- 21) przenośne gąbczaste encefalopatie przeżuwaczy (Transmissible spongiform encephalopathies of ruminants – TSE);
- 22) zgnilec amerykański pszczoł (American foulbrood);
- 23) (uchylony);
- 24) zakaźna martwica układu krwiotwórczego ryb łososiowatych (Infectious haematopoietic necrosis – IHN);
- 25) zakaźna anemia łososi (Infectious salmon anaemia – ISA);
- 26) wirusowa posocznica krwotoczna (Viral haemorrhagic septicaemia – VHS);
- 27) krwotoczna choroba zwierzyny płowej (Epizootic haemorrhagic disease of deer – EHD);
- 28) bonamioza (*Bonamia ostreae*);
- 29) marteilioza (*Marteilia refringens*);
- 30) bonamioza (*Bonamia exitiosa*);
- 31) perkinsoza (*Perkinsus marinus*);
- 32) mikrocytoza (*Microcytos mackini*);
- 33) zespół Taura (Taura syndrome);
- 34) choroba żółtej głowy (Yellowhead disease);
- 35) zespół WSS (White Spot Syndrome);
- 36) zakażenie herpeswirusem koi (Koi herpes virus – KHV);
- 37) epizootyczna martwica układu krwiotwórczego (Epizootic haematopoietic necrosis – EHN);

WYKAZ CHOROÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI REJESTRACJI

- 1) paratuberkuloza (Paratuberculosis);
- 2) listerioza (Listeriosis);
- 3) toksoplazmoza (Toxoplasmosis);
- 4) tularemia (Tularaemia);
- 5) wirusowe zapalenia mózgu i rdzenia koni (Equine encephalomyelitis);
- 6) nosacizna (Glanders);
- 7) niedokrwistość zakaźna koni (Equine infectious anaemia);
- 8) zakaźne zapalenie macicy u klaczy (Contagious equine metritis);
- 9) wirusowe zapalenie tętnic koni (Equine viral arteritis);
- 10) zaraza stadnicza (Dourine);
- 11) zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/otręt bydła (Infectious bovine rhinotracheitis/infectious pustular vulvovaginitis IBR/IPV);
- 12) choroba mętwikowa bydła (Bovine genital campylobacteriosis);
- 13) zaraza rzęsistkowa bydła (Trichomonosis);
- 14) gorączka Q (Q fever);

WYKAZ CHORÓB ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI REJESTRACJI

- 15) salmonellozy bydła i świń (Salmonellosis of cattle and pigs);
- 16) wirusowe zapalenie żołądka i jelit świń (Transmissible gastroenteritis – TGE);
- 17) włośnica (Trichinellosis);
- 18) choroba Aujeszkiego u świń (Aujeszky's disease in pigs);
- 19) (uchylony);
- 20) zakaźna bezmleczność u owiec i kóz (Contagious agalactia);
- 21) choroba maedi-visna (Maedi-visna disease);
- 22) gruczolakowatość płuc u owiec i kóz (Ovine pulmonary adenomatosis);
- 23) wirusowe zapalenia stawów i mózgu kóz (Caprine arthritis/encephalitis – CAE);
- 24) serowaciejące zapalenie węzłów chłonnych (Caseus lymphadenitis – CLA);
- 25) salmonellozy drobiu (*S. Gallinarum*, *S. Pullorum*, *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*, *S. Arizonae*)/Avian salmonellosis (*S. Gallinarum*, *S. Pullorum*, *S. Arizonae*);
- 26) chlamydioza ptaków (Avian chlamydiosis);
- 27) zakaźne zapalenie torby Fabrycjusza (choroba Gumboro)/Infectious bursal disease (Gumboro disease);

WYKAZ CHORÓB ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI REJESTRACJI

- 28) choroba Mareka (Marek's disease);
- 29) choroba Derzsy'ego (Derzsy's disease);
- 30) mykoplazmozy drobiu (*Mycoplasma gallisepticum*, *M. synoviae*, *M. meleagridis*)/Avian mycoplasmosis (*M. gallisepticum*, *M. synoviae*, *M. meleagridis*);
- 31) wirusowe zapalenie jelit u norek (Mink viral enteritis);
- 32) choroba Aleucka (Aleutian disease);
- 33) myksomatoza (Myxomatosis);
- 34) krwotoczna choroba królików (Rabbit haemorrhagic disease);
- 35) zgnilec europejski (European foulbrood);
- 36) warroza (Varroosis);
- 37) choroba roztoczowa (Acariosis of bees);
- 38) mały chrząszcz ulowy (*Aethina tumida*);
- 39) roztocze *Tropilaelaps*.

Dziękuję za uwagę

www.gdansk.wiw.gov.pl